

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A Híradóhivatalban évről-évre.
Egy évre 16 h.
Negyedévre 4 " "
Helyben házhoz hordva.
Egy évre 20 kor.
Negyedévre 5 " "
Védőbe postán szállítva.
Egy évre 24 kor.
Negyedévre 6 " "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétente
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és Híradóhivatal:
Nagyvárad, Sallógyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszap-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a Híradó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 73. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1915 március 31.

Védekezés a pravoszlávie ellen.*

Vezető államférfiaink behatóan foglalkoznak Oroszország szerepével a világháború előidézésében. Publicistáink széles látókörrel írják körül Magyarország szerepét a háborút befejező békekötés után. E sok jeles embernek, az Apponyiaknak, az Andrássyknak, Rákosiáknak értekezését mélység, biztos látás, határozott körvonalazás tekintetében messze, de nagyon messze felülhaladja az a beszéd, melyet dr. Csernoch János bibornok, Magyarország hercegprimása a Szent István-Társulat közgyűlésén 1915. évi március 19. napján tartott. Ez a beszéd megérdemelné, hogy minden politikus, minden publicista, aki a magyar nemzet főnállása és megerősödése érdekében komolyan akar munkálkodni, elolvassa, róla elmélkedjék és annak irányelvei szerint rendezze be politikai feltevéseit. A Csernoch beszédében olyan program van, melynek követése által föltétlen biztonsággal ellenállunk az orosz terjeszkedésnek. Ezt szent meggyőződéssel állítom, aki husz év óta referense vagyok a tót, rutén, cseh, lengyel és orosz sajtónak, aki ismerem az orosz politika előhaladásának vaskövetkezését, és aki a kormányának orosz színezetű dolgokban egyik munkatársára vagyok.

A hercegprimás a szent unió megerősítésében látja az orosz veszedelem terjedésének korlátozását. Az uniótól Oroszország annyira fél, hogy mikor 10 évvel ezelőtt a cári kiadta híres vallásszabadsági ukázatát, melynek nyomán kétszáz ezer volt unitus a cholni kormányzásában visszatért régi hitére s vallási ügyük rendezésére egy lembergi bazilita szerzetes Szentpétervárra utazott, a szent szinódusnál azt mondták neki, hogy az uniót nem engedik visszaállítani, hanem inkább a kétszáz ezer unitus legyen egészen római katolikus, mert akkor teljesen kiválnak az orosz nemzet vallási és politikai egységére nézve. Ugy is történt. De később ezt megbánták és Eulógusz cholni orosz püspök a kétszáz ezer embert erőszakkal vitte vissza a pravoszláv egyházba. —

*Az Egyházi Közlöny legutóbbi számából vettük át ezt a rendkívül érdekes, okos cikket.

Oroszországban a pravoszlávie (ó szláv neve az ortodoxia görög szó) képezi a kivételes törvényekkel föntartott államvallást. A többi: a katolicizmus, a protestantizmus, a zsidó- és mohamedán vallás, buddhizmus, az úgynevezett „inosztránnüje iszpozvedánia“ (külföldi hitvallásuk). Az „unio“ nem ismertetik el és a legkeményebb politikai üldözés tárgya. Valami csodálatos dolognak tartják, mely sem nem hal, sem nem hus. Az igazi ok pedig, mert a cárizmus nem akarja megosztani uralmát a lelkieken a pápával. Hasztalan volt néhai XIII. Leó pápa, a Rampolla államtitkár minden nemes fáradozása. A cárizmus a pápai udvar előzékenységét az orosz nyelvnek, a pánszláv eszmének, a katolikus érzés és öntudat meggyengítésének a nyugati szlávok között való előterjesztésére használta föl. Elsősorban is a velünk szomszéd Gácsországban jelentek meg a pravoszláv izgatók, akik fölízgatva az uralmukra féltékeny lengyeleket a szent unióra támaszkodó ukrainista politikai törekvések ellen, az ukrainistákat két táborra szakították. Az egyik tábor elhagyta az ukrainista alapot és a lengyelek segítségével és nyílt támogatásával ó-orosz párti lett vagyis hajlott az orosz nyelv és a pravoszláv vallás felé. A másik tábor hű maradt máig az ukrainista irányelvekhez és a szent unióhoz. Ezeket a reformált baziliták vezetik. Vezérük gróf Septicki András lembergi metropolista érsek, aki most orosz fogságban sanyalódik és aki talán sohasem fogja élve viszontlátani székvárosát, ismerve a hivatalos orosz politikai körök végzetesnek nevezhető bosszuszomját az ukrainizmus teljes kiirtására.

Oroszország nem szereti az uniót azért sem, mert az unió polgári, lelkiismereti szabadságot, kulturai előrehaladást, humanizmust, a népek szabad fejlődését, a papság önállóságát, a Konstantinápolytól átvett és az orosz cárok kezében a minden földi hatalmat könyörtelen ázsiai zsarnoksággal egyesítő cezaropapizmus meggyengülését jelenti.

Az orosz cárizmus oly korlátlan hatalmi alapon nyugvó világuralmat akar meghonosítani, minő az ókori perzsa birodalom volt, melynek vezetőjét, a Szuzában székelő nagy királyt, bálványimádására való misztikus tisztelettel vették körül.

Xerxest követi a mostani orosz cári, mikor a virágzó szép kulturát eredményező

szent uniót a megszállott gácsországi részekben megvesszőzve oly módon, hogy az unitus papokat és híveket a borzalmas Szibériába hurcoltatja, a lembergi és staniszlai unitus székesegyházakat zsarnoki szavával pravoszláv templomokká változtatja. Igaz, hogy ez csak ideiglenes állapot. Bizunk benne, hogy a cári seregeket kiűzzük Gácsországból és a szent unió diadallal vonul vissza feldúlt tűzhelyeihez. De valami nyoma visszamarad. Egy pár ezer unitus már áttért a pravoszláv vallásra. Ezeknek a pravoszláv vallásban való megtartásáért Oroszország a végtelenségig fog menni. Kész lesz értük minden áldozatra, millió és millió rubelt fog feláldozni. Az orosz kormány a békekötés legfontosabb pontjával az áttértek szabad vallásgyakorlatát fogja kikötni. Ettől Oroszország el nem fog térni, nincs rá eset, emlékezzék mindenki. Ez lesz az ő győzelme, győzelmének legértékesebb gyümölcse. Ezt tekintti Oroszország alapnak, melyen állva, reméli, hogy politikai háttérrel bíró vallási propagandáját becsempészheti Magyarországra, honnan mi, jól felfogott magyar nemzeti érdekből csufosan kiutasítottuk. Erre, a jövőben állandó jelleggel bíró nemzeti veszedelemre hívta föl a hercegprimás az egész magyar társadalom figyelmét, mikor hangsúlyozta, hogy ápolnunk és erősíteniünk kell a szent uniót és a görög katolikusokat éppen olyan polgártársainknak tekinteniünk, mint a római katolikusokat.

Az 1646. évben Ungváron megkötött szent unió egészen más, mint a Bresztben 1596-ban megkötött unió. A breszti unió a lengyelül, ruténül és oroszul beszélő hívekre vonatkozott. Hogy a breszti unió Orosz Lengyelországban megsemmisülhetett, ennek egyik oka az, mert a lengyel, rutén és orosz nyelv nagyon közel áll egymáshoz. Az átmenet e három nyelv közt természetes. A lengyel királyok alatt lengyel, az orosz cárok alatt orosz a hivatalos nyelv. Egyenlő és azonos lévén az unitus és orosz pravoszláv egyház a szertartási nyelv, a templomi berendezés, a népszokások, a lengyel királyságot tönkretévő orosz cári hatalom azt az elvet követte: *eu jus regio, ejus religio*. Igaz, hogy ez zsarnoki elv, melyet mi perrhoreskálunk. De az orosz cárok sohasem voltak a legitimitás hívei, egyházi téren sem. Maga az orosz biro-

Öröm egy piros tojás husvétra

czukorkával töltve már 20 fillértől kezdve Aszódi Kossuth-utcai főüzletében vagy Rákóczi-uti Csokoládé király fióküzletében beszerezhető a gyermekvilágnak és felnőtteknek. Husvétit tojásokból igen durván tart. Kereskedő uraknak viszonzásul is megkezdő-

dött. Értesitem a czukorka szakértőket, hogy kizárólag nálam kapható a híres Drasskovits-féle valódi Vinga-Bonbon. Vigyázat, mert a csillag jelzésű a [valódi. Külön halkonzerv osztály. Bőjti idényre SARDINIÁK, OSSZÉ, FILLÉ, SÓSHERING ASZÓDI MIHÁLY Kossuth-utca Sas palota.

dalom eddigi vallási és politikai sikereit nem a becsületet nyiltságnak és őszinteségnek, hanem a megvesztegetésnek, orgyilkosságoknak, mérgeknek, törnek köszönheti. De amint erre építi nagyságát, ez lesz végzete is. Mert a századok bölcsessége által igazolt történelmi tény, hogy ki minő fegyverrel harcol, olyan által vesz el.

A magyarországi unió megkötésének az volt az oka, hogy Pázmány Péter szónoklatával és írói munkásságával hatalmas lendületet adott a vallásos érzés uralmának. E föllendülés hulláma nemsokára Pázmány halála után a ruténekhez is eljutott és ő megkötötték Rómával a szent uniót. Ennek az uniónak semmi köze nem volt a politikához, csupán a katolicizmus ereje hozta létre. Ez az unió kizárólagos magyar jellegű volt és idestova háromszáz év alatt a ruténekből magyarokat nevelt. A mi ruténeik sohasem állottak egyenes összeköttetésben Oroszországgal, sőt Lemberghez való viszonyuk is sporadikus és akkor is akadémikus jellegű volt. Innen magyarozható, hogy a mi ruténeink sem oroszok, sem ukrainok nem voltak. Papjaik Magyarországon végezték a teológiát. Magyarországon jellegűek régi keleti és a papok 1849-ben Paszkievics bevonulása alkalmával éppen olyan hazafiak voltak, mint mostan az oroszok kárpáti betörései alkalmával. Sőt mikor a magyar szabadságharc vérbefojtása után a hírhedt Dobránszki Adolf az ő felvidéki megyefőnöksége idején erőszakkal akarta terjeszteni az orosz nyelvet és a pravoszláv mozgalmat, a rutén papság mindenekelőtt visszautasította. E visszautasítás ma még ridegebb. Most februárban történt, hogy Alsóverecke és vidéke eddigi „rutén” lakossága írásbeli jegyzőkönyvben arra kérte a beregmezei közigazgatást, hogy őket a népszámlálásnál többé ne nevezzék ruténeknek, hanem görög katolikus magyaroknak, tanítsák őket templomban és iskolában csak magyarul és óhajtják a naptár-egyesítést. Tehát a jövő évben nemcsak a hajdudorogi görög katolikus magyar egyházmegye, hanem a munkácsi és eperjesi egyházmegyék is behozzák a naptár-egyesítést, ami már különben több évtizedes munka által teljesen elő van készítve. A naptár-egyesítés által örökre lehetetlenné van téve felvidékünkön az orosz propaganda sikere.

A magyar állam jóindulata megnyilvánult abban is, hogy az Oroszországból behozott ó szlav nyelvű szertartási könyvek végleges kiküszöbölése céljából már évekkor elvett az állami költségvetésbe másfél millió koronát, mely összegben a magyar nyelvű szertartási könyvek előállításának költsége is bent foglaltatik.

E könyvek átdolgozására a kormány által elfogadott javaslatot készítettem és a következő elveket állítottam fel:

Kihagyandó az összes orosz nemzeti és Róma által nem kanonizált szentek officiuma és azok helyébe fölveendő a nyugati, első sorban az Árpád házi szentek officiumai. Mivel éppen az Egyházi Közlönyben megkezdett és a vidéki sajtóban folytatott vita sok félreértést adott alkalmat, néhai Firezák Gyula munkácsyegyházmegyei püspök a fontos reform alapos tisztázása végett szívélyes beszélgetés közben felszólított, mondjam el véleményemet. En a feltett kérdésre egész őszintén a következőket válaszoltam: „Amint nálunk, római katolikusoknál a keleti szentek a Missalban és Breviariumban egyenlő helyet foglalnak el a nyugati szentekkel, hasonlóképpen méltányos dolog, hogy a magyar állam költségén ujonnan kiadandó gör. kath. szertartási könyvekben a keleti szentek officiumaival együtt helyett foglaljanak az összes nyugati szentek is”. Erre az elhunyt püspök azt válaszolta: „Az új könyvekben az illető napra eső görög szentek officiumai után föl lesznek véve az ugyanazon napra eső latin szentek nevei is.” A püspök eme elhatározása a legszerencsésebb megoldás volt, mert így a keleti és nyugati

egyház szellemi egyesülése megtörténik és a szent unió misztikus értelme, ami eddig hiányzott, megvalósul. E legnehezebb kérdésnek megoldása után felmerült a kérdés, hogy a pravoszláv oroszok által sok tekintetben elrontott szövege a szent könyvek hogyan nyerje vissza eredeti tisztaságát és milyen szöveg szolgáljon mintául? Erre nézve a munkácsi és eperjesi egyházmegyékből összeállított bizottság úgy döntött, hogy a Róma mellett levő Monte Ferrato nevű görög katolikus kolostorban használatos eredeti görög szövegű templomi könyvek veendőek mintául, szorosan szem előtt tartva a hazai viszonyokat és összhangot teremtve a különféle hazai hagyományok között. A könyvek kinyomatására és átdolgozására kiküldött bizottság elnöke néhai dr. Vályi János eperjesi püspök lett, akinek halála óta, tudomásom szerint, semmi sem történt. Nagyon üdös dolgot eszelekedett tehát hercegprimásunk, midőn felvidéki görög katolikusaink uniójának megerősítése céljából újból szóvá tette a szóbanforgó szertartási könyvek átdolgozásának és kiadásának fontos ügyét, hol az állami érdek teljesen azonos az egyházi érdekekkel. Természetes, hogy az érdekelt három görög katolikus egyházmegye főpásztorának egyhangú felterjesztése a kormányhoz most már befejezéshez fogja juttatni ezt az ügyet, mely tulajdonképpen még 1896-ban jött először szóba a kormánynál, mikor az ezeréves kiállítás ideje alatt rendkívül tömegű liturgikus könyvet csempészett be egy elesapott ugozsamegyei gör. kath. kántortanító Kievből.

A hercegprimás szólott emlékezetes beszédében a Szent Bazil-rendű szerzetesekről is, mint a szent unió erős oszlopairól.

E szerzetesek a monostori szent alapító rendelkezése értelmében távoleső, magányos helyeken vannak fölépitve, mely helyek természetből alkalmasak a világtól való elvonulásra, az elmélkedésre. Ez az egyedüli szerzet a keleti egyházban. A görög keleti egyházban csupán e szerzetesekből nevezetnek ki a főpapok, mert a világi papság nő. A görög katolikus egyházban a szerzet Gácsországból lakó része ezelőtt harminc évvel magasabb egyházi érdekből a jászaiták által lett reformálva. E reformált szerzetesek harminc év alatt az ukrainisták között oly virágzó kulturát, irodalmat, népművelődést és magasabb fokú ethikai életet létesítettek, hogy ennek híre déli Oroszország harminc milliónyi ukrainistájának tekintetét Lemberg felé irányította. Az addig vallásilag indifferens ukrainista nemzeti politika ezzel görög katolikus vallási alapot kapott. A cári Oroszország ettől annyira megijedt, hogy mint a világháború előtt megjelent számtalan orosz hírlapi közleményből világosan kivehető volt, csak az első kínáló alkalomra várt, hogy keleti Galiciát elfoglalja és a félelmetes reformált Bazilita rendet megsemmisítse. E megsemmisítés nem fog sikerülni.

Tagadhatatlan azonban, hogy most, midőn a pravoszláv propaganda Oroszországból Gácsországon keresztül állandó veszéllyel fenyegeti Felvidékünk vallási nyugalma, a Bazilita rend, melynek gácsországi ága Przemyslnél erősebb várnak bizonyul, nálunk is megérett a reformra és a régi abszolút kontemplatív életmódot a modera életnek megfelelő tevékenységgel fogja nem is egészen föleseresíteni, mindenesetre társítani. Hagyjuk azonban e reformot, a rendi tanács bölcsességére. A hercegprimás kitüntető figyelmét a rend bizonyosan megfelelő módon fogja viszonzani.

Röviden összefoglalva a mondottakat, dr. Csernoch János beszéde azért lesz sokáig emlékeztető, mert tudtul adta a magyar társadalomnak, hogy a betolakodó orosz pravoszláv propagandát ellensúlyozni és kiküszöbölni a szent unió megerősítése által lehet, amely eszme eddig hiányzott a magyar köztudatból.

Vodicska Imre,

c. tomaji apát.

Botrányos állapotok a közéletmezési osztályon.

Kevés a személyzet. Zugolódik a közönség. Rossz a vetés.

Kétségtelen, hogy a háború folytán a haretéren küzdő katonák hősi munkája után, nyomban az ország lakóinak ellátását biztosító hatóságok teljesítik a legfontosabb szolgálatokat. A kormány igen praktikus és fölötté fontos jelentőségű rendelete folytán a hatóság kezébe van letéve a lakosság élelmezésének fontos része, a kenyérrel ellátás.

Nagyvárán pompásan indult meg ennek a rendkívül lényeges dolognak a lebonyolítása. Kitűnő ötletek merültek fel a nagyszabású munka végrehajtása körül. Az ötletek praktikus megoldása azonban már a kezdeten oly csufos hajótörést szenvedett, hogy az illetékes vezetőknek be kell látniuk, hogy ez a módszer nem életképes. Az eszmék nagyszerűek, mert könnyen kivihetők, azonban csak eszmékből, ötletekből nem lehet ezt az óriási feladatot megoldani.

A kivétel nem a vezető tisztviselő feladata, hanem a végrehajtó közegeké. És itt a végrehajtó közegek, a tulajdonképeni dolgozó munkás kezek összeválogatásánál, a munkásgárda, a gépezet megalakításánál nagy bajok történtek. Tudni kellett volna ugyanis, hogy nagy feladat az, amire a város van hivatva. A nagy arányú munka sok dolgos kezet igényel. Ennek dacára azt tapasztaljuk, hogy a közéletmezési osztálynál nem áll elegendő munkaerő a közönség szükségleteinek kielégítésére. Az a néhány alkalmazott, akik ennek az óriási munkának a feldolgozására vannak hivatva, nem is megfelelő erő. Praktikus, gyorskezü emberekre van szükség.

A város vezetőségének elegendő pénz áll rendelkezésére a liszt árából, abból bőségesen fedezheti a szükséges munkaerők javadalmazását. A mai állapoton segíteni kell. A mostani helyzet tarthatatlan. Már maga az, hogy ily óriási forgalmu hivatal oly rossz helyen van elhelyezve, magában véve is elegendő az általános reformra. Valami megfelelő helyiségről kell gondoskodni, ahol egyszerre nagyobb tömeg jelenhessék meg és ahol ne egyenként elégték ki a közönséget, hanem dolgozzék megfelelő számú munkaerő és nagyobb turnusokban intézzék el az eléjük kerülők ügyeit.

A közönség a mai rendszer ellen zugolódik, panaszai a szerkesztőségeket ostromolja és orvoslást követel. Hogy pedig ennyire jutott a helyzet, annak egyedüli oka a közéletmezési hivatal bénasága. Remélhetőleg a polgármester és a főjegyző figyelembe fogják venni azokat az ajánlásokat és rosszulleteket, melyek p. o. csak tegnap is lejátszódtak a többször említett hivatal előtti ökölcésében. Ezt a nagy tumultust nem lehet elintézni Becei rendőrőrmester „tapintatásával.”

Ebben a kérdésben garaszkodni nem szabad, de nincs is értelme, mert bőséges fedezetet nyújt a bevétel. A közönség panaszaának másik része a tengeri- és a buzalisztnak szabálytalan keverése ellen irányul. A törvényben meghatározott 50 százalék tengeriliszt helyett valahol még többet kevernek a lisztbe s ennek folytán valóságos máltát kap a fogyasztó közönség. Ezen szintén segíteni kell.

Hötzendorfi Conrad

nyilatkozata a harcokról.

Budapest, március 30. (Saját tud.) Berlinből jelentik: Morath őrnagy katonai író beszélt Conraddal, a vezérkar főnökével, ki a következőket mondotta a most folyó harcokról: néma hősiesség küzd a Kárpátokban a tuleró ellen. A nyilvánosság előtt még nem ismeretes, hogy 109 orosz gyaloghadosztály és 39 lovashadosztály tulnyomó része vetette rá magát az osztrák-magyar 40 gyalog- és 11 lovas hadosztályra, hogy ezeket széttiporva Németország ellen forduljon. Nagy vitézséggel, a legsúlyosabb körülmények között patakokban ontották vérüket a szövetségesek csapatai, 8 hónapon át feltartóztatva az ellenséget. Mint Galiciában, úgy az északi német határon változás mutatkozik úgy a támadó, mint a védelmi hadműveletekben. Ott is mindenkor az orosz tömegek azok, melyek a legreményteljesebb német rohamokat feltartóztatni igyekeznek.

Az oroszok erőszakosan térítenek.

Krakó, március 30. Galiciában a hivatalos orosz görögkeleti államvallás erős propagandát indított arra, hogy Galicia katolikus lakosságát áttérítse arra a hitre, melynek feje az orosz cár.

Azokon a területeken, amelyeken megvetették az oroszok a lábukat, egy egyesület alakult Galiciái Orosz Társaság néven és elnökévé Eudokin északamerikai gör. keleti orosz püspököt választotta meg, aki Amerikából rándult Galiciába, hogy megkezdje a „térítés” munkáját.

Világi elnöke e társaságnak a hírhedt Bobrinszky Vladimir gróf, leglelkesebb térítője pedig Dionyzus Wohlyniai (kamenici) püspök. Működésüket azzal kezdték, hogy mindazokat a görög katolikus papokat, akik nem akartak áruulók lenni, összefogdosták és Oroszországba hurcolták. Így Oroszországba cipelték Skobelsky horuckói plébános és Gockyj kolodoleci plébánost is. Ezenkívül Lembergől nyolc ukrainai plébánost. Második dolguk, hogy egyszerűen elfoglalták a

görög katolikus templomot, iskolákat és egyházi épületeket és azokba görög keleti egyházi személyeket ültetnek.

Bizonyítékok vannak arra, hogy a görög-katolikus hadifoglyokat felszólítják: tegyék le a cár iránti hűségüket s akkor nagy fizetéssel hittérítő utakra küldik őket. Ha ezt megtagadják, agyonnyargatják s a legjobb esetben is valamelyik szibériai foglyotáborba küldik a hitéhez ragaszkodó szegény rutént. A lakosság görög-katolikus részét is erőszakoskodásokkal, üldözéssel és sanyargatással próbálják „megtéríteni” és ha fognak áruulót, azt dusan megfizetik, tejbenvajban fűrésztik.

A színódusnak tudomása van e tényekről és Zukovics szentpétervári szeminárium tanár és Sabler prokurátor utján ellenőrzi a „térítések” munkáját. Miként az orosz lapok írják, a vatikáni körökben nagy felháborodást keltenek a letagadhatatlan tények s vizsgálatot indítottak. Gyűjtik az adatokat és ezek alapján erősen fogják követelni a megtorló elégtételt.

Nagy harcok a Kárpátokban.

Budapest, március 30. Az Est tudósítója jelenti, hogy Dukla alatt Bányavölgynél erős harcok folynak s ugyancsak heves küzdelmeket jelentenek az uzsoki szoros környékéről és a baligrodi utról is.

Bukovinában való keleti előnyomulásunk visszaszorítására megkísérelte az ellenség felfrissített csapatok arcélre dobásával szárnyaink visszahajlítását. E kísérletet az ellenség véres veszteségével **meghiúsítottuk.**

Orosz jelentés a kárpáti harcokról.

Budapest, március 30. Az orosz hivatalos jelentés a következőket írja: *A kárpáti fronton Uzsokig hevesen támadunk. A Munkács—Stryj közti vasútvonalon az ellenség szakadatlanul erősen támad. Döntés nincs.*

Orosz szakértő a kárpáti harcokról.

Pétervár, március 30. A Birsevilla Vjedomostiban Sinski ezredes cikket irt a kárpáti harcokról. Azt írja, hogy a tavasz be-

álltával az operációkban bizonyos enyhülés várható, mert az olvadt hó vizei nem csak a csapatok mozdulatait, hanem főleg tüzérség szállítását fogják lehetetlenné tenni, vagy legalább is nagyon megnehezíteni.

A török—orosz háború.

Budapest, márc. 30. (Saj. tud.) Konstantinápolyból jelentik: A Kaukázusban az Arak folyótól délre, ugyszintén Artvisnál, valamint Oltytól északra az oroszok támadásait visszavetették.

Montenegró támad.

Budapest, március 30. A montenegrói tüzérség e hó tizenhatedikén Cetinjéből lőtte állásainkat. Ugyanakkor Grahovonál is voltak gyalogtámadások. (M. T. I.)

Heves harcok a Kárpátokban.

Budapest, márc. 30. (Hivatalos.) A kárpáti arcvonalon tegnap Lupkowitztól délre és délkeletre fekvő területen ismét heves harcok fejlődtek. Nagy orosz erők újból támadtak. A harc az éjjeli órákig tartott. Az ellenségnek nagy veszteségeket okoztunk és mindenütt visszavertük.

A lupkowi nyereg és az uzsoki hágó között szintén makacsul folyt a harc. *Megállapítottuk, hogy a Dverniktől végrehajtott támadásokban egy olyan hadosztály csapatai is résztvettek, amely hadosztály legutóbb Przemysl alatt álló orosz hadsereghez tartozott.*

Délkelet-Galiciában a Dnyeszter mentén és Orosz-Lengyelországban a helyzet változatlan. Hófer. (Min. sajtóosztály.)

Albán betörés Montenegróba.

Budapest, március 30. Hir szerint albán csapatok törtek be Montenegróba, melyek Cetinjét akarják megtámadni. Cetinjét megerősítették. (M. T. I.)

Általános támadás a Dardanelláknál.

Budapest, március 30. Az ántánt flotta általános támadása hétfőn indult meg Tenedosz szigetétől a Dardanellák ellen.

Angol szuffrazsettek Szerbiában.

Milanó, március 30. Kragujevába ötven angol szuffrazsett érkezett, mindannyian az előkelő társaságból és saját költségükön az arsenal közelében hadikórházat csináltak és az ápolást maguk végzik. Az arsenalt nagyobbá megnagyobbították és éjjel-nappal 4000 munkás dolgozik a munició és kézigranát gyártásán.

Védőháló az angol király palotáján.

London, március 30. (Rómán át.) Angol fogságból visszatért menekülők beszélik, hogy a londoni királyi palota tetejére vasból való védőhálókat erősítettek, amelyet egy elasztikus szerkezettel egészítettek ki, hogy a palotát a bombák ellen megvédje. A londoni házakat mindenképpen igyekeznek védeni a bombavetésektől és a felsőbb emeletet nagyrésze lakatlan. A hangulat nagyon megkomorodott és a régi győzelmi mámoroknak nyoma sincs.

Az angol hajóhad újabb veszteségei.

Budapest, március 30. (Tud. cenz. táv.) Londonból jelentik:

Az angol admirális közli, hogy tizenhetedikétől huszonegyedikéig három angol hajót vesztettek el a németek, a negyediket megtorp. dozták, azonban sikerült egy kikötőbe eljuttatni.

A japán kormány diadala.

Budapest, március 30. (Tud. cenz. táv.) Tokióból jelentik a Reuter-ügynökségnek:

A választások a japán kormány teljes győzelmével végződtek.

A németek előhaladása.

Budapest, március 30. (Tud. cenz. táv.) Berlinből jelentik:

Morath őrnagy táviratozza a sajtóhadiszállásról:

Előhaladásunk a száznegyven kilométeres fronton a keleti szakaszon örvendetes, veszélyezteteti az oroszok utánpótlását Közép-Galiciában, s mindenütt megakadályozza az áttörési kísérleteket.

Huszonötezer hold bevetetlen föld Bihar megyében.

A miniszter rendelete.

A kormány tudvalevőleg még februárban elrendelte Biharvármegye területén, hogy a még bevetetlen földeket, ha másképp nem, a hatóság és a gazdakörök erélyes közbenjárásával vessék be. A szigorú intézkedésnek meg is lett az eredménye. Megmozdultak az asszonyok, a gyermekek, az idehaza maradt szomszédok és összefogva egy-kettőre felszántották, bevetették a földeket. Ugy, hogy ma Biharvármegye területén a harctéren lévő földjei mind bevannak vetve, sőt az idén sokkal nagyobb terület van bevetve, mint a múlt évben volt.

A bevetetlen területek összeírása alkalmával mégis meglepő eredményre jutottak. Kiderült ugyanis, hogy a vármegye területén 25,000 hold területű föld van parlagon, bevetetlenül, felszántatlanul. Ebből a területből azonban csak egy rész van olyan, mely csak az idén nincs bevetve. A 25,000 holdból majdnem fele már a múlt évben sem volt bevetve. Bármily óriásinak is tűnik fel ez a 25,000 hold, aggodalomra egyáltalán nem adhat okot. A nagy területből elenyészően csekély az a terület, mely a kisgazdák tulajdonát képezi.

Legnagyobb részét egy grófi és egy nagybirtokos uradalom képezi. Ez a nagy terület azelőtt egy évtizeddel házikézelésben volt, azóta pedig rendszerint feles és harmados gazdálkodás történt rajta. Az idén azonban a feles és harmados gazdák nagy része már a háborúba vonult és így nem vették ki a földeket. A földbirtokok tulajdonosai pedig nincsenek abban a helyzetben, hogy most kezdjenek hozzá az óriási birtok házikézeléséhez.

A gazdasági felügyelőség erről jelentést is tett Fráter Barnabás alispánnak, aki nyomban jelentette az esetet a földművelésügyi miniszternek. Az alispán a parlagon lévő földeknek állami kezelésbe való vételét, illetőleg a földeknek állami uton való bevetését javasolta. A minisztertől még ezideig nem érkezett meg az intézkedés, pedig már nagyon idején való volna, ha bárminő uton is, de megkezdénék a szép terület művelését.

Legújabbán a földművelésügyi minisztertől rendelet érkezett a vármegye alispánjához a bevetetlen területek dolgában. A rendelet igen erélyes intézkedéseket tartalmaz. Többek között a bevetetlen földek tulajdonosaitól a földeket az állam veszi át és be is vetteti. Év végén az aratás megtörténte után az összes kiadásokat le fogják vonni s a megmaradó összeget kiadják a tulajdonosnak.

Az ily módon nyereendő haszon azonban olyan kevés lesz, hogy abból aligha tesz el valamit jövőre a gazda.

x Kőhögés, hurut, rekedtség lenel használjon hurut szeletkét ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B.

M. A. Zatarneff cserkesz százados.

Emlék a magyar bajtársaknak

— Saját tudósintónktól. —

Ritka szenzációja akadt tegnap délután az Emke kávéháznak. Fél négy felé egy honvédtiszt társaságában egy festői viseletű és délcég termetű orosz tiszt jött a kávéházba. Leültek egy hátsó oszlop melletti asztalnál és az orosz tiszt láthatólag érdeklődve nézte a vendégek általános bámulatát.

Határozottan meg is érdemelte az orosz tiszt a bámulatot. Tökéletes orosz férfiszépség volt. Finom arcvonásokkal, az orosz racet jellemző bágyatag kifejezéssel, amit még szelidebbé tett szőkeje.

Alkalma volt tudósítónknak az orosz tisztre vonatkozólag érdekes dolgokat megtudni, amelyeket az alábbiakban közlünk.

Az elegáns és szimpatikus megjelenésű orosz tiszt, M. A. Zatarneff cserkesz százados volt.

A cserkesz százados jelenleg 34 éves és 14 éve van már az orosz hadsereg szolgálatában. Nőtelen és csak özvegy édesanyja van.

Nagy katonai multtal dicsekezik. Részt vett az orosz-japán háború borzasztó küzdelmeiben, s ez már a második háborúja. Cserkeszei élén Galiciában harcolt és febr. 27-én esett fogságba Stanislaunál megsebesülten, egy eléggé könnyű haslövészel. Így került a nagyváradi honvéhadapródiskolai kórházba. Már négy hete tartózkodik itt és itt is tanult meg németül.

Ennek a német nyelv tanulásnak igen derüs története van. A csinos cserkesz századosnak nagyon megtetszettek a jószívű és kedves ápolónők.

Szeretett volna velük mindenáron néha elcsevegni, mikor a kórház kertjében sétálgatott.

Mivel ezek legnagyobb részt csak magyarul és németül tudtak, vett magának egy német grammatikát és magától megtanult elég szépen németül, úgy hogy most már egész érthetően el tud beszélgetni az ápolónőkkel.

Tegnap került ki először a kórházból. Még pedig egy igen megragadó ok miatt. A kórházban a sebesült magyar tisztekkel olyan jó ismeretséget, kötött és ennek emlékét akarta megörökíteni. Megkérte hát tegnap a kórház parancsnokát, hogy engedje ki a városba, mert leakarja fényképeztetni magát. A magyar bajtársaknak akar ugyanis egy-egy fényképet adni, hogy távozása után legyen amiről reá emlékezzenek.

A parancsnok szívesen teljesítette a kérését. Egy tiszt társaságában jött ki a kórházból a magyar tiszteket annyira tiszteletben tartó cserkesz százados. Mielőtt azonban a fényképészhez mentek volna, betértek egy feketére az Emke kávéházba.

Mintegy negyedórát időztek itt és aztán fizettek. A magyar tiszt előzékenyen ki akarta fizetni a cserkesz százados feketéjét is, azonban az orosz tiszt nem engedte.

A kávéházból először is egy közeli drogeriában mentek és itt a cserkesz százados kölni vizet vett, mert amint maga mondta,

mindent kapott a kórházban, csak az ő neki annyira szükséges kölni vizet nem.

A drogeriából azután a cserkesz tiszt Fekete Sándor műtermét kereste fel.

Általában csodálattal nyilatkozott a cserkesz százados a város szépségéről, de legfőképpen a szép és kedves magyar ápolónőkről.

Még pár napig marad a kórházban a cserkesz százados, akit azután teljes felgyógyulása után fogolytáborba szállítanak.

Élelmiszerek beszerzése.

A városi tanács tegnap délelőtt foglalkozott ismét a közéletmezés kérdésével s Lukács Ödön főjegyző bejelentését az 50 waggon gabona, valamint zsír, szalonna, burgonya beszerzéséről. A városi tanács úgy az 50 waggon gabona, valamint a többi élelmiszer ára fejében 353000 korona függő kölcsönt vesz fel a város a Nagyváradi Takarékpénztártól s ezen összeget kiutalták.

A liszt és kenyér kiszolgálásról a következő hivatalos értesítést kaptuk:

Értesitem a város közönségét, hogy az április 1—7 ig terjedő időre szóló utalvány-szelvények ellenében a városi lisztraktárakban a liszt április hó 1 én reggel hét órától kezdődőleg vásárolható. Mint az elmúlt héten, úgy április ez első hetében is egy főzliszt utalvány szelvény ellenében fél (1/2) kilogramm, egy kenyérliszt utalvány ellenében 1 (egy) kilogramm vásárolható. A kenyérliszt kilogrammonkénti ára április 1-től kezdődőleg 52 fillérben állapítatik meg, mivel a buzaliszt keveréshez tengerliszt hiányában teng-rigrizt kellett vásárolni s ennek lisztte való megöröltetése a város kiadásait métermázsáuként 2 koronával növeli.

A kenyérlisz ára eképpen növekedvén, a kenyér árának is természetesen emelkedni kell s így április 1-től kezdődőleg további intézkedésig a kenyér kilogrammonkénti ára 52 fillérben állapítottik meg. Ez alkalommal a való helyzet feltárással el kell osztlatni azon illuzió kódét, a melybe egy-egy optimisztikus hírlapi tudósítás nyomán a közönség magát ringathatja.

A város közéletmezéséről szóló mai tudósítás egynémelyike ugyanis azon kellemes hírrel szolgál olvasóinak, hogy Nagyvárád kellőleg el van most már látva nyerstermennyel s így e nehéz időkben a liszttel való ellátás teljesen biztosítva van.

Mint hogy az ily reménykeítők — bár kétségtelenül jóhiszemű tudósítás a bőség látszatát keltheti fel s az annyira szükséges takarékoság helyett egyeseket a gondtalan háztartási berendezkedésre indíthat, — ennélfogva meg kell állapítani, hogy a város rendelkezésére álló ezidő szerinti lisztkészlet mellett a legnagyobb takarékoságra van szükség annyival is inkább, mert a kormány által kiutalt 50 waggon buza a városnak csak egy havi lisztszükségletét fedezi, s e nyerstermenny mennyiség átvételéig hosszabb idő telhetik el.

Nagyvárád, 1915. évi március 30-án.

Lukács Ödön,
főjegyző.

*** Katonák! „AXA“ hintőpor** ruhára, fekvőhelyre hintve feltétlenül megöli a kiütéses tifuszt terjesztő **ruhatetveket**, kapható: Tábori csomagolásban Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B Telefon 13—02

*** Jó fekvésű** 1 hold szőlő gyümölestermés élvezetével kibérelhető. Közéletbbi felvilágosítást a „Tiszántúl“ kiadóhivatala nyújt.

HIREK

*** Nagy szerda.** Ma délután 3 órakor veszik kezdetüket a nagyheti szertartások a zörgő vecsernyével. Az összes templomokban Jeremiás siralmait éneklék a délutáni istentisztelet alatt.

A székesegyházban érdekes officium lesz d. u. 3 órakor, utána a lamentációt éneklék. Végül a „Miserere“ fenséges dallama fejezi be a zörgő vecsernyét, melyet a papnövendékek kara fog előadni.

*** Barbini tábornok kitüntése.** A király Barbini Sándornak, a 33 ik gyalog dandár parancsnokának az ellenséggel szemben tanúsított eredményteljes magatartásáért a III. osztály vaszkorona rendhez a hadiékítményt adományozta.

*** A győri egyházmegye püspöki helynöke.** Győrből táviratozzák a Magyar Kurirnak: Fetszer Antal megyéspüspök püspöki helynöké és általános ügyhallgatóvá nevezte ki Balics Lajos prelátkanonokot, aki az egyházmegyét az interregnum alatt káptalani helynökéként kormányozta. Balics Lajos prelátkanónus már gróf Széchényi Miklós, nemkülönben Várady L. Árpád megyéspüspökök mellett is betöltötte a püspöki helynök tisztét.

*** A kistisztviselők drágasági pótléka.** A város legszegényebb alkalmazottai részére a törvényhatóság 10 százalékos drágasági pótlékot szavazott meg, éppen úgy, mint már öt év óta. A drágasági pótlékban azok részesülnének, akik sem az államsegélyben nem részesültek, sem fizetésjavítást nem kaptak. A közgyűlés határozata ellen egy felelősség adatott be, de az sem kifogásolja, hogy a napidíjasok, havidíjasok és szakdíjnokok megkapják a drágasági pótlékot. A városi tanácshoz fordultak az illetők, hogy a megszavazott pótlékot utalja ki, mint előleget s ha a miniszter nem hagyja jóvá a megszavazott pótlékot, azt visszafizetik a városi pénztárnak. A városi tanács még nem határozott, pedig éppen most, amikor a husvétii ünnepek miatt mindennek az ára még magasabbra szökött, valóságos áldás volna ezekre a szegény tisztviselőkre az a néhány korona, amelyet a törvényhatóság megszavazott részükre.

*** Adakozzunk a megvakult katonáknak!** A háboru legszerencsétlenebb áldozatai közé tartoznak a megvakult katonák. Szemeikre örök éj borult, nem láthatnak többé semmit e világon, csak a tapintó érzékükkel vesznek tudomást a létező dolgokról. Ez az érzék náluk csodálatosan már 3-5 napra teljesen megfinomodott, úgy hogy már olvasni is tudnak vele. De mit ér az, ha a szemekkel nem láthatnak semmit többé. A vakság fájdalmas érzését igyekezzünk minél jobban enyhíteni, adakozzunk a háboruban megvakult katonáknak! Adományokat elfogad és a budapesti Hadsegélyező hivatalnak továbbít szerkesztőségünk. A hozzánk beküldött adományokat lapunkban nyugtázzuk. Eddig nálunk 29 korona gyűlt be.

*** Kőszeghy József előadása.** A Magyar Mérnök és Építészegylet nagyváradi körzete ma, szerdán, március 30-án érdekes összejövetelt tart a városházán. Ez alkalommal Kőszeghy József városi főmérnök érdekes előadást tart a gót-építésről. Emeli az előadás becsét, hogy a főmérnök kiterjeszkedik a háboru mai színhelyén: Belgiumban és Észak-Franciaországban levő híras csücsives templomokra is. Az előadás keretében remek rajzokat és fényképfelvételeket mutat be a főmérnök, akinek előadása már a Szigligeti-Társaságban nagy tetszést aratott. A mai előadás este fél 6 órakor kezdődik.

*** Husvétii hangverseny a vak katonák javára.** A háboruban megvakult katonák felségélyezésére indított akciót a husvét vasárnapján rendezendő nagyszabású hangverseny is elő fogja mozdítani. A rendezőség Pásztor Ferencel az élén nagy buzgalmat fejt ki a siker érdekében. A hangversenyen gyönyörködhetik a közönség ismét Kőncz János hegedűművész nagyértékű játékában. A művész ezúttal Paganini híres D dur hangversenyét vette programjába, továbbá Handel, Hubay, Kreisler és Riez szerzeményeit fogja előadni. Másik érdekesség lesz Keömley Blanka, a fiatal operanékesnő szereplése. A művésznő Carmenből énekel egy részletet és Sheubert, Kühne, Osiky műdalait adja elő. Nagyhítségű igérkezik a Keömley-Kőncz-Vomácska trió, akik Hubay dalát, „Ugye Jani“-t mutatják be énekekben, hegedűn és zongorán. A hangversenyre a jegyek a Hegedűs Hirlapirodában válthatók.

*** A tüdőbeteg gondozó egyesület ülése.** A nagyváradi tüdővész ellen védekező egyesület választmánya tegnapi délután ülést tartott a városházán. Jelen voltak: Hlatky Endre főispán, Rimler Károly polgármester, Siket Traján, dr. Medvigy Gábor titkár, dr. Gerő Sándor igazgató főorvos, Schenker Ferenc pénztárnok, Örmény Gyula. Mivel az elnöki szék Fetszer Antal püspök eltávovása folytán megüresedett, Hlatky Endre társelnököt kérték fel az ülés vezetésére. A szanatorium építésénél teljesített munkákért még néhány iparosnak fennálló követelését kiutalták. Még április hó folyamán megtartják a közgyűlést, amelyen az elnöki széket is betöltik. A közgyűlés napjának megállapítására Hlatky Endre főispánt és Rimler Károly polgármestert kérték fel.

*** Nem lesz husvétii kalács Berlinben.** Hosszabb idő óta tanácskoznak arról Berlinben, hogy megszüktessék a kalács-sütést, nehogy hiány álljon be a szükséges lisztben. A megbeszélések azzal az eredménnyel végződtek, hogy mindennemű kalácssütést a pékek, cukrázók és magánháztartások részére megtiltották, még pedig egyelőre április tizenkettedikéig. A tanács szigorú büntetéssel sújtja azokat, akik ezzel a rendelkezéssel visszaélnék és hirdetésnyében arra hivatkoznak, hogy ez az áldozat azokhoz képest, a melyeket mások hoznak a hazáért, nem jelent nagy nélkülözést.

*** Rövid leveleket küldjünk Oroszországba.** A hivatalos lap közli a kereskedelemügyi miniszter közleményét, melyben felhívja az érdekelt földadókat, hogy saját érdekükben az Oroszországban levő hadi fogoly katonáinknak csak rövid leveleket és lehetőleg levelező lapokat küldjenek, mivel a beérkezett hírek szerint az orosz cenzura bizottságnak nagy nehézségeket okoz az ott hadi fogságban levő katonáinknak szóló levelek nagy száma és hosszú tartalma, mi által a levelezések igen nagy késést szenvednek.

*** A konyhakertészet kultiválása.** A város közlelmézése szempontjából felette kívánatos volna, hogy a háztulajdonosok kertjeiket s minden alkalmas területeiket konyhakertészeti vetemények céljaira felhasználják. Ezek a kis területek együttvéve nagymennyiségű élelmiszert biztosítanak a város lakosai számára. A földm. minisztérium nagyváradi kirendeltsége kilátásba helyezte az itteni feministák egyesületének, hogy az egylet közvetítésével jó minőségű és olcsó vetőmagvakat bocsájt át, továbbá azt is, hogy városunkban egy keltő gépet állít fel a felnevelésre való csirkéket igen csekély áron fogja az egyesületnél jelentkező munkanélküli nőknek kiadni. Felkéri a tanács ennélfogva azon háztulajdonosokat, kiknek konyhakertészeti célokra alkalmas területeik vannak, hogy ezeket erre a célra használják fel, a szükséges vetőmag szükségleteiket a nagyváradi feministák egyesületénél jelentsék be. Felhívja továbbá azon munkanélküli nőket, kiknek a baromfi tenyésztésre szükséges előfeltételei megvannak, miszerint ugyancsak az említett egyesületnél a felnevelésre való csirkék kiadása iránt jelentkezzenek. Nagyvárád, 1915 március 17-én. A városi tanács.

*** A filharmonikusok hangversenye elmarad.** Mint értesülünk, a filharmonikusok nagyszabású hangversenye, mely husvét másodnapjára volt tervezve, a közbejött akadályok miatt bizonytalan időre elmarad.

*** A sebesültek husvétja.** Ma este a Fekete Sas kávéházban lesz megtartva a sebesült katonák husvétja javára rendezendő hangverseny a 70. gyalogezred zenekarának közreműködésével. Azonkívül szerepelni fog a hangversenyen a fiatal jeles színművész, Tompa Béla, egy humoros kávéházi jelenetet fognak előadni: Szentlélek Kálmán és B. Bakó Zoltán joghallgatók, azonkívül közre fog működni egy bájos nagyváradi urleány.

A Sasban délután 6 órakor a husvétii szeretet-csomagok átvételénél jelen lesznek: Molnár Gézáné, Pallay Lajosné, Pap Corjolánné, Bócz Gézáné, Agoston Péterné, Konrad Béláné, Bögös Lajosné, Schönfeld Lajosné, Dutka Ákosné, Stern Mártonné, Mártonfy Marcellné és Rechten Bauer Zsófia.

A sebesült katonák husvétjára ujabban adakoztak: Ullman Sándorné 1000 cigaretta, 10 füzér füze, 5 kiló csokoládé cukor, Kovács Dénes 5 kor., Bihoreanna Bank 50 kor., Hofbauer Pálné 20 kor., Az úvárosi polg. levny iskola tanulói és tantestület 132 drb szeretet csomagot, 132 pirostojást ad a sebesülteknek. Bozoky Gyuláné 25 csomag és 20 kor. Tischler József 2 csomag, Kocsis Józsefné 8 csomag, Mihely Lajosné 1000 drb cigaretta, Sánte utcai fiu iskola I. III. és V. oszt. növendékei és Sánte utcai leány isk. I. és II. oszt. növendékei összesen 60 csomag Pap Corjolánné 25 csomag, Róz Simonné 10 csomag, Balog Gyurka 10 csomag, Grócz Béa nagypépost 50 kor.

*** Adomány a Vörös-Kereszt Egylet részére.** Grócz Béla nagypépost a Vörös-Kereszt Egylet fehérműosztálya részére 150 koronát adományozott.

*** Katona-temetés.** A cs. és kir. tartalékkórház parancsnoksága közli, hogy Klasai Domokos 4. honvéd gyalogezredbeli közlegény, Grófics József 13. honvéd gyalogezredbeli közlegény, Tamás Szóra János 22. honvéd gyalogezredbeli közlegény és Pakála Áron 37. gyalogezredbeli gyalogos temetése ma délután 3 órakor lesz a csapatkórházból, ahonnan a Rulikovszky-temetőbe fogják őket kikísérni.

*** Az államsegélyek kifizetése.**
Az államsegélyben részesülőkkel közlöm, hogy április 1-én esedékes segélyösszegeiknek folyósítása április hó 1-én csütörtökön, 2-án pénteken és 3-án szombaton a tüzoltólaktanyában levő hivatalos helyiségben fog eszközölni. Ez alkalommal mindenkivel tudatom, hogy a rend és fizetések gyorsabbá tétele érdekében a következő sorrendben fogjuk a könyvecskék kiadását és a segélyösszegek kifizetését eszközölni: Csütörtök délelőtt segélyösszegek végett jelentkezzenek az 1—250-ig (fehér), 1000—1250-ig (sárga), 2000—2250-ig (piros) sorszámmal ellátott egyének. Csütörtök délután 250—500-ig (fehér), 1250—1500-ig (sárga), 2250—2500-ig (piros) számmal ellátott egyének. Pénteken délelőtt 500—750-ig (fehér), 1500—1750-ig (sárga), 2500—2750-ig (piros) sorszámmal ellátott egyének. Pénteken délután 750—1000-ig (fehér), 1750—2000-ig (sárga), 2750—3000-ig (piros) sorszámmal ellátott egyének. Szombaton délelőtt 3000—3500-ig (kék) sorszámmal ellátott egyének és szombaton délután 3500-tól végig (kék) sorszámmal ellátott egyének. Nagyvárad, 1915 március 29. *Juricskay Barna, tanácsnok.*

*** Kóczé Antal az Emkében.** Az Emke kávéház bérlője Schönberger Sándor nem hátrál vissza semmiféle áldozattól, ha arról van szó, hogy az Emke-kávéház közönségének műélvezetét szerezhette. Most sikerült horribilis áldozatok árán leszerződnie néhány estére Kóczé Antalt, a világhírű cigányprimást teljes zenekarával. Kóczé Antal művészetét nem kell bekonferálni a nagyvárad közönségnek, hiszen már többször volt alkalma gyönyörködni Kóczé istenadta művészetében. A magyar nóták siró szomorúsága, pattogó vidámsága lüktet forrón a játékában, miatha szíve, lelke volna hegedűjének. De klasszikus operákat és divatos operettek is elsősorban játszik kitűnő zenekarával.

x Kiadó. Négy szobás utcai modern lakás előszoba, fürdőszobával. Ugyanott kétszobás udvari lakás mellékhelyiségekkel jutányos áron május elsőre. Lakatos-utca 10.

x Modern berendezésű butorozott szobák hosszabb, rövidebb időre kapható. Nagy Sándor-u. 4.

x Négy szoba és előszobából álló lakás, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél, Szent János-utca 3. szám.

*** Modern berendezésű butorozott szobák** hosszabb, rövidebb időre kapható. Nagy Sándor-utca 4.

x Kiadó lakások. Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x Kiadó lakás. Uri-utca 23. sz. alatt 2 nagy szobás udvari lakás, üveges előszobával, fürdő szoba, villany bevezetve jutányos áron májusra kiadó.

*** Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x Kiadó lakás. Arany János u. 7. szám alatt négy szoba, hall s mellékhelyiségekkel álló modern lakás május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca.

x Családi rum vaniliával vagy ananással literje K 2.60, továbbá kitűnő Theák kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacs-vay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbankrt.-nál.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x Három liter családi rumot készíthet bárki pár perc alatt teához, a Farkas-féle Rumkivonattal. A rum utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

*** Kiadó** a Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara épületében (Teleki u. 11.) egy garçon lakás és az alagsorban egy műhelyhelyiség. azonnal.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

x Kiadó lakások. A kamara székházában, (Teleki u. 11. sz. a.) az alagsorban 2 műhely helyiség, a földszinten pedig egy garçon lakás kiadó.

x Kiadó lakások. Szacs-vay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Kedden: Az ember tragédiája. (Bihari Ákossal)

Szerdán: Az ember tragédiája. (Bihari Ákossal)

Csütörtökön: Jézus élete. (Bihari Ákossal)

Pénteken: Szünet.

Szombaton: Szünet.

Vasárnap délután: Szibil.

Vasárnap este: A betyár kendője.

Hétfő délután: Kabaré.

Hétfő este: Zsuzsi kisasszony.

Az Ember tragédiája. Madách Imre örökbecsű alkotását elevenítette fel a színház Bihari Ákos vendégszereplésével, a ki Ádám szerepében nyújtott erőteljes alakítást. Mellette elsőrendű volt Tóth Elek Luciferje s tetszést aratott Retteghy Margit Évája. A darabon különben meglátszott a többszöri próba hiánya. Közönség sem volt valami nagy számmal jelen.

Zsuzsi kisasszony. A színház tavaszi idényének egyik legnagyobb slágerére készül most a színtársulat, amelynek egész apparátusát valósággal hatalmába kerítette a Zsuzsi-láz. Budapest utcai már visszhangzanak a Zsuzsi kisasszony melódiáitól és már

nálunk Nagyváradon, minden egyéb vidéki színpadot megelőzve, a legnagyobb lázzal folynak az előkészületek az idény legnagyobb slágerére.

Legujabb táviratok.

Az oroszok nagy veszteségeket szenvednek.

Nyugati hadszíntér.

Berlin, március 30. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Csak tüzéségi és árkász harcok folytak.

Keleti hadszíntér.

A Taurrogennél dúló harcokban, amelyek a helység elfoglalására vezettek, az ott jelenlevő Joachim porosz herceg jelentése szerint a keletporoszországi népfölkelők fényesen verekedtek és 1000 orosz ejtettek foglyul. Krasznopolnál az oroszok súlyos veszteségeket szenvedtek, mintegy 2000 halottjuk volt.

Az ottani harcokban zsákmányunk tegnap estig 3000 fogoly, 2 géppuska, 1 ágyú és több löszerkocsi volt. A Szkwa mentén Klimiknél egy meghiúsult orosz támadás alkalmával 2 orosz tisztet és 600 főnyi légénységet elfogtunk. Olchyny környékén, az Oluew balpartján az oroszok két éjjeli támadását visszavertük.

Az oroszoknak az alsó Bzurán való áthatalási kísérleteit meghiúsítottuk. (Min. eln. sajtóosztály.)

Tisza a királynál.

Bécs, márc. 30. (Tud. táv.) Tisza a királynál kihallgatáson volt, s délután hosszasan tanácskozott Krobotinnal, Stuerkkál és Körberrel.

Rendkívül hevesek a kárpáti harcok.

Budapest, március 30. (Tud. cenz. táv.) A Budapesti Hirlap tudósítója jelenti a sajtóhadiszállásról: Az északi harctéren esend, annál hevesebb harcok folynak a Kárpátokban Duklától Uzsovig. Az utóbbiban a harcok olyan hevesek, aminőt a mostani harcokban keveset találhatunk. Lupkownál tegnap hihetetlen erős harcok voltak. Döntés itt a harc centrumában még nincs, mert a terpeviszonyok miatt a harcok összes eredményeit nem lehet áttekinteni.

250,000 japán katona Kinában.

Budapest, márc. 30. (Saját tudósítónktól) Pétervárról jelentik: A japán hadügyminiszter kijelentette, hogy 250,000 japánt szállítottak partra Kinában.

Abbahagyják a Dardanellák szárazföldi ostromát.

Budapest, márc. 30. Athénből jelentik: Lemnosban a tengernagyok Damade tábornokkal élükön elhatározták, mivel a Dardanelláknál csak harmincezer főnyi hadseregük van, hadműveletek kilátástalanok, azért a tengerszorosok forszírozását elhalasztják. A járványok miatt a

csapatokat Egyiptomba visszaküldik, csak kisebb csapatot hagynak hátra. Három gőzös Alexandriába indult, köztük Damade vezérkarával.

Przemysl védőjének előléptetése.

Budapest, márc. 30. (Tud. táv.) Ő Felsőge a Przemyslben elfogott Tamássy címzetes altábornagyot valószínűsítő altábornaggyá nevezte ki, ugyancsak Kalics János vezérőrnagyot.

IRODALOM

Egyházi Közlöny. A jeles folyóirat legutóbbi számából közlünk lapunk élén egy igen érdekes cikket. Hasonló magas színvonalon áll a többi közlemény is, melyekből kiemelendő Saly László cikke a háborús szentbeszédekről, dr. Huber Lipót alapos tanulmánya a történelmileg igazolt vérvád és vérgyilkosság esetekről, Agliardi életének ismertetése stb.

Bernardinus a kath. egyházi szónoklat szolgálatában c. havi folyóirat ez évi 4-ik, áprilisi száma a következő változatot tartalmazta: Húsvét vasárnapjára P. Traján Leonard. Húsvét hétfőre Scintilla. Fehér vasárnapra. Miért nincs békecsöngőnk? P. Fülöp Gyula. Húsvét után II. vasárnapra P. Gábor Gottfried. Húsvét után III. vasárnapra P. Tarcasfalvy Anaklét. Húsvét után IV. vasárnapra P. Szathmáry Román. Első szent áldozásra Áldozás előtt. Áldozás után P. Simlicza Sebestyén. Szerkesztik P. Hédy Jeromos, P. Prefán Leonard és P. Zadravicz István ferences áldozó papok. A folyóirat megrendelhető évi 8 koronáért a Bernardinus kiadóhivatalában Kolozsvárt a Ferencendy kolostorban.

KÖZGAZDASÁG

Szőlőbirtokosok közgyűlése.

Tegnapelőtt szép számmal megjelent szőlőbirtokosok jelenlétében tartotta meg közgyűlését dr. Molnár Imre ny. jogtanár elnöke alatt a nagyváradi hegyközség. Elnök felkérte dr. Kovács S. János kereskedelmi iskolai igazgatót a jegyzőkönyv vezetésére.

A hegybíró jelentését tudomásul vették. Beterjesztette a számvizsgáló bizottság jelentését az 1914. évi hegyközségi pénztár zárszámadása megvizsgálásáról, melyet észrevétel nélkül helyesnek találtak. A 793 korona 88 fillér maradvány átutaltatott az 1915. évi bevételhez. A felmentést Balázsovich Jenő hegyi pénztáros és Márkus János hegybíró részére megadták.

A hegybíró által beterjesztett 1915. évi költségelirányzat észrevétel nélkül 18 százalékos földadó utáni kiveléssel a hegyi adó elfogadtatott.

A hegyi szabály 17. §-a értelmében kisorsolt 8 választmányi tagot a közgyűlés bizalma egyhangulag újból megválasztotta. Az elhunyt Bordó Ferenc és Füredy László tagok helyett Debreczy Imre és Szücs Géza nyug. m. kir. honvédőrnagy választott meg vál. taggá.

Dr. Molnár Imre elnök lelkesítő beszéddel tájékoztatta a közgyűlést. A miniszterhez felterjesztett rézgálic kérelmezésére nyert válaszból, mely elutasító volt ugyan, de az országos Borászati Egyesület útján kilátásban van annak teljesítése.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Közokirat hamisító tanító. Szerényán János belényesi tanítót felkereste az 1912. évben 13 bodorászi lakos és arra kérték, hogy szerezze nekik a Kisbirtokos Bankjától házaikra 1000—1200 korona kölcsönt. A tanító hajlandó volt ennek a kieszközlésére abban az esetben, ha bebiztosítják házaikat a kölcsön fedezéséül, mert a Kisbirtokosok Bankja csak így ad kölcsönt. Fel is vette a felektől a 11 korona biztosítási díjat fejenként, elkészítette a biztosítási kötvényt és 5 ember nevét anélkül, hogy arra megbízást kapott volna, aláírta a kötvényben. Az ügyesség közokirat hamisítás miatt emelt ellene vádat. A bíróság tekintettel arra, hogy ha a Kisbirtokosok Bankja megadta volna a kölcsönt, a felek nem indítottak volna pert a tanító ellen és tekintetbe véve azt, hogy a kölcsön ügyében tényleg eljárta, csak egy hónapi fogházra és 40 korona pénzbüntetésre ítélte.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
DR. PAPP KÁROLY.

Hirdetmény

a hadmentességi díj alá tartozó egyének által teendő bejelentések tárgyában.

1915. évi március hóban tartozik az, ki:
1. mint hadiszolgálatra alkalmatlan, az állítási lajstromból töröltetett;
2. mint fegyveres szolgálatra alkalmatlan fegyverképtelenség nyilváníttatott;
3. a katonai szolgálatból oly testi fogyatkozás miatt bocsátott el, mely őt kétségtelenné nem tette, s mely nem a katonai szolgálat teljesítésének következménye;
4. az 1868. XL. t.-cz alapján mint családfenntartó felmentetett és az 1889. VI. t.-cz életbe lépté után is bármely okból lel nem avattatott;

5. külföldre költözési engedélyt nyert és hadmentességi díjfizetési kötelezettsége még tart, ama község előljárásánál (város adóhivatalánál) hol állandóan tartózkodik, az e célra szolgáló nyomtatványon:

- a) polgári állását;
 - b) lakását;
 - c) ama sorozójárás, illetőleg község nevét, melyben a hadkötelezettség alól mentesített;
 - d) azt az évet, melytől fogva a felmentés számítandó, bejelenteni és
 - e) a reá, esetleg ama családfőre, kinek családjához tartozik a megelőző évben állandó lakhelyén, esetleg más községekben is kivetett egyenes államadók összegét hitelesen kimutatni.
- Ezenkívül tartozik:
f) az a véd-, illetve díjköteles, kinek hadmentességi díját a törvény 11. §-a értelmében a munkaadó fizeti, a munkaadó a nevét és lakását bejelenteni.

Ezen adatok bejelentésének elmulasztása az 1880. évi XXVII. t.-cz. 20. §-a értelmében a kirovarodó hadmentességi díj három egész hatszoros összegének megfelelő pénzbírságot von maga után.

Ha a munkaadó személyében az alatt az idő alatt, mely a bejelentés beadása és a díjesedétségének napja (az év október hó 1-je) között lefolyt változás állott be, eme változást a díjköteles az 1883. évi IX. t.-cz. 4. §-ának 3-ik pontja értelmében ott, ahol az első bejelentést tette, szintén bejelenteni köteles.

Azon díjköteleseknek, kik állandó lakhelyükön kívül másuttal adóval megterve nincsenek, megengedtetik, hogy a községi előljáróság (városi adóhivatal) előtt személyesen megjelenvén,

vallomását ugyanott tollba mondassák, de ha tenni ezt elmulasztják, a fentebb említett pénzbírság ellenük teljes szigorral fog alkalmaztatni.

Kelt Nagyvárad, 1915. március hó.

Városi adóhivatal.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

6972—915. rkp. sz.

Hirdetmény:

a nyersgummi és a géperejű járművek (automobilok) részére szolgáló gummi abroncsok részleteinek bejelentése tárgyában.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala közhíré teszi, hogy a 18257 számú kereskedelmi miniszteri rendelet értelmében a kivételes intézkedésekről alkotott 1912. LXIII. t. c. és a hadiszolgáltatásról szóló 1912. LXVIII. t. c. kiegészítő 1814. LX. e. 2. §-a alapján a következő anyagoknak mennyiségre való tekintet nélkül raktáron levő készleteit, valamint e készletek változásait kell bejelenteni.

1. Gummi, nyers vagy tisztított állapotban.
2. Géperejű járművek részére szolgáló gummi abroncsok (u. n. külső gummi köpenyek, belső tömlők, tömött gummi abroncsok) minden méretben, még pedig úgy teljesen új, mint használt és javított állapotban.
3. Használhatatlan ócska gummi abroncsok.

Mindazok, kik a feletti anyagokat saját vagy idegen helyiségben részletben, vagy más részére őrizetben tartanak, kötelesek ezeket a készleteket legkésőbb **1915. április hó 3. napjáig bezárólag az 1915. április 1-én volt állapot szerint és azonnal két hetenként legalább három napon belül minden hónap 1-én és 15-ik napján volt állapot szerint a hatóságnak bejelenteni.**

A fuvarozás alatt álló anyagok megérkezésük után azonnal bejelentendők.

Nem kell bejelenteni a kerékpárok és lófogató járművek gummi abroncsait, továbbá a géperejű jármű, (automobil) tulajdonosoknak a kocsijukra már reá szerelt gummi abroncsokat és tömlőket, valamint kocsinkint két tartalék külső gummi köpenyt és két belső tömlőt.

A bejelentést az I. fokú iparhatóságnál kell eszközölni (Rendőrség földszint 11. sz.) az itt kapható bejelentő lapokon melyeknek két azonos szövegű kiállított lapja közül az egyik közvetlenül a magyar kir. miniszterhez terjesztetik föl, a másik az iparhatóság által megőrzetik. — A készletről a tulajdonosok, illetve bejelentőnek pontos raktárkönyvet kell vezetni, s ebbe az esetleges változásokat bejegyezni (péld. a vevő nevét, lakását) ezen könyveket az I-ső fokú iparhatóságnak jogában áll bármikor felülvizsgálni.

A ki a jelen rendeletben foglaltakat be nem tartja, a készleteket be nem jelenti, vagy azok ellenőrzését megghusítja az 1914. L. t. c. 9. §-a értelmében 2. hónapi terjedhető elzárással és 600 korona pénzbüntetéssel sújtatik.

Nagyvárad, 1915. március 29.

Rendőrség.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban:

Katonai ruhákat az összes fegyvernemek részére, a mai áron alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb anyagú különlegességek, iltöny és téli kabátokra felöltésre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezse-u. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Hirdetmény.

A rendőrség már intézkedett s a főkapitány a szemlére vonatkozólag a következő értesítést adta ki: Közegészségi, köztisztasági és tűzbiztonsági szempontból oly hasznosnak bizonyult általános tavaszi szemléket ismét elrendelem és pedig aként, hogy f. évi április 1-től május 15-ig terjedő idő alatt az illető kerületi tisztiorvosok, városi mérnöki hivatal, kerületi rendőrfelügyelők, városi tűzoltó parancsnokság, akadályoztatás esetén az általa kirendelt tűzoltó altiszt, polgárőrség és a köztisztasági felügyelők mint bizottság kötelesek együtt a város egész területét kerületenkint házról-házra bejárni, a tapasztalt és kifogásolt állapotokról esetről esetre a helyszínen jegyzőkönyvet felvenni, a szakközégek szakvéleményüket és javaslatukat szabatosan közölni, a jegyzőkönyvet a háztulajdonossal vagy annak helyettesével aláírni s hozzám érdemleges javaslattal együtt legkésőbb 1915. május 20-ig beterjeszteni. Amidőn tehát nevezett szakközégek ezen szemlékre kirendelem, illetve ily szakközeg kirendelése végett dr. Mayer László t. főorvos, Kőszeghy József főmérnök és a tűzoltó parancsnok urakat megkeresem, ismételten figyelmeztetem a kerületi rendőrfelügyelőket, hogy a jegyzőkönyvnek szabályszerű felvétele, a szakközégek és érdekeltekkel való aláírása s hozzám f. évi máj. 20-ig leendő bemutatása tekintetében feyelmileg is felelősek. A város közönségét, főként pedig az érdekeltektől háztulajdonosokat hírlapi uton figyelmeztetem, hogy a kitűzött időben megartandó szemléken lehetőleg legyenek jelen s magánérdekeik megóvása céljából észrevételeiket a szemle-jegyzőkönyvben tegyék meg. Erről Kőszeghy József v. főmérnököt, dr. Mayer László t. főorvosot, a tűzoltóparancsnokot, Kemény Ignác tb. alkaptányt, Zilahy Antal és Vadász József ker. rendőrfelügyelőket, Lobermayer Gyula polgárőrségparancsnokot, Radványi Jenő és Becthy Kálmán köztiszt, felügyelőket értesitem. Nagyvárad, 1915. február 13. Gerő Armin r. főkapitány.

Nagyvárad város árvaszéke.
4906—1915.

Felhívás.

A hadbavonultak és kiskorú gyermekeiknek fokozott gyámhatósági védelme tárgyában 161000/VIII.—1914. B. M. sz. alatti kiadott Belügyminiszteri körrendelet alapján Nagyvárad város árvaszéke újból felkéri azokat a nemesen érző családokat, illetve polgárokat, akik a haretéren elesett, továbbá megsebesülés, vagy hadi fáradalmak következtében elhalt katonai egyének és az ugyanilyen körülmények között elhalt, katonai kötelekbe nem tartozó, de a mozgósított fegyveres erőt követő polgári egyének, továbbá az eltűntek (hadifogságba jutottak) kiskorú gyermekei ek tartására, hajlamaiknak megfelelő szakismeretekben való kitanítására, a kiváló tehetségű gyermekeknek továbbképzésére hajlandók, vagy amennyiben kiskorúaknak saját körükben való fölnevelésére nem vállalkoznának, azonban hajlandók megfizetni az állami gyermekmenhelyi gondozással járó mérsékelt díjakat, avagy hajlandók kiskorú gyermekeket örökbefogadni, sziveskedjenek ebbeli elhatározásukat szóval, vagy írásban (levelezőlapon) az árvaszék közgyámi hivatalánál (Városháza II. em. 35. sz.) bejelenteni. Azok a jótévő családok, akik az állami gyermekmenhelyi gondozással járó díjak fizetését magukra vállalják, jogot nyernek a gyermekek tartásának és nevelésének ellenőrzésére. A gyermekmenhelyi díjak a következők: a gyermek 1 éves koráig havi 14 kor., a betöltött 1 éves kortól a gyermek 7 évének betöltéséig havi 8 korona, ezentul pedig a gyermek 15 életévének betöltéséig havi 10 korona. E tartásdíjakon felül havonként 6 koronát kell fizetni, amely összegben a gyermek ruházatkódásának, iskoláztatásának, orvosi s közigazgatási ellenőrzésének és gyógyításának összes költségei is bennfoglaltanak. Nem terheli azonban a havi 6 korona költség fizetése a jótévőt, amikor kétségtelen, hogy az ilyen gyermeket elhagyottá kellett volna nyilvánítani, ha a jótévő család a tartásdíj fizetésének kötelezettségét nem vállalta volna.

Örökbefogadási ügyekben szükséges felvilágosításokat, utbaigazításokat az árvaszék az érdeklődőknek hivatalból megadja.

Amidőn gyámhatóságunk fenti kérelemmel fordul városunk áldozatkész polgáraihoz, teszi ezt annak tudatában, hogy nemzetünk nagy küzdelmében az egész magyar társadalom egybeforrott abban a nemes ézelemben, hogy azoknak a hősöknek, akik nemzetünk élet-halál harcában hazánkért és érettségüket áldozták fel, árván maradt gyermekeiket fokozott védelembe veszik, szeretettel

gondozzák és jövőjüket biztosítják. Ebben a nemes munkálkodásban a hála és kegyelet mellett a magyar nemzet jövője lebegjen szemek előtt.

Nagyvárad város árvaszékének 1915. március 24-én tartott tanácsüléséből.

Dr. Istvánfy
városi árvaszéki elnök.

Első osztályú száraz szőlőkarók

bármely mennyiségben kaphatók
Weiszberger és Társa
tüzifa telepén, a nagyvárad-velencei vasutállomásnál.

Telefon : 688.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala a m. kir. pénzügyminiszter urnak 1915. évi 2612. sz. rendelete alapján a város közönségének tudomására hozza, hogy az utóbbi időben hamis kétkoronás bankjegyeket hoztak forgalomba, amelyeket a valódiaktól a következő eltérések különböztetik meg:

A két jegykép hiányos és az eszményi fej arékifejezése a hamisítványban keményebb, mint a valódi bankjegyeken s a kettős szám guillocherozottája gyengébben van kitöltve és a vonalai eltérők. Az első oldal barna színű alapnyomásban vízszintes árnyékvonalak láthatók, míg a valódi bankjegyen ez alapnyomás hullámos vonalakból áll.

A szövegben a következő hibák fordulnak elő:

Baloldalon fent, ahol a bankjegy értéke a különböző nemzetiségi nyelvekben van feltüntetve, alulról számítva a harmadik sorban „Dvue Krune“ áll „Dvija Krune“ helyett. Jobb oldalt a magyar szövegben a „Buda“ szó után hiányzik a választóhely. A „Kormányzó“ szóban az „á“ betűn nincs ékezet és a „Főtanácsos“ szóban az „ó“ betű felett csak egy vonás van.

A hamisítvány a német szövegben 1914. évi augusztus hó 3-ról, a magyarban ellenben 1914. évi augusztus hó 5-ről van keltezve.

Nagyvárad, 1915. márc. 24.

Rendőrkapitányi hivatal.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a tanácsnoki állás betöltése folytán megüresedett I-ső aljegyzői állásnak választás útján leendő betöltését a folyó évi április hó 8-án megtartandó rendes közgyűlés napirendjére tűzvé ki, felhívom mindazokat, akik a VIII. fizetési osztálynak megfelelő 3600 korona törzsfizetés és 1040 korona lakpénzzel javadalmazott I-ső aljegyzői állásra pályázni kívánnak, hogy pályázati kérvényüket szabályszerűen felszerelve Nagyvárad thifj város főispánja Méltóságos Hlatky Endre urhoz, mint a kijelölő választmány elnökéhez címezve hivatalomnál (Városháza I. em. 4. sz.) folyó évi április hó 3-ik napjának d. u. 5 órájáig annyival is inkább adják be, mivel az elkésletten beadott vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1915. évi március hó 18.

Rimler Károly
polgármester.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeltes szolgáltat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

ívilámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.